

jenom pobyt vojína konajícího presenční službu nelze pokládati za dobrovolný, a že tedy je po právu nárok na jeho výslovné přijetí do domovského svazku města Brna po rozumu § 2 odst. 1 zák. č. 222/1896 ř. z.

Nss neuznal ani tuto námitku důvodnou. V daném případě nutno řešiti otázku, zda možno použití ustanovení zák. z 5. prosince 1896 č. 222 ř. z. také na osoby vojenské. Podle § 14 dom. zák. právo domovské osob vojenských, kteréž měly, vstupující do vojenské služby a vystupující z ní, posuzuje se podle tohoto zák. Z ustanovení tohoto plyne, že u všech vojenských osob, tedy i u důstojníků a poddůstojníků délesloužících ani vstup do služby vojenské, ani vykonávání služby vojenské samo nemůže ipso iure způsobiti nějakou změnu v domovské příslušnosti. Poněvadž zákon nerozeznává, nýbrž zcela všeobecně mluví o vojenských osobách, jest nesprávným názor hájený stěžující si obcí, že by ustanovení § 14 bylo omezeno jenom na ty osoby, které vykonávají zákonem předepsanou službu vojenskou.

Pokud pak se jedná o použití uvedeného předpisu také na novelu k dom. zákonu z r. 1896, nutno uvážiti, že předpisy tohoto zák. vstoupily v platnost na místo některých zrušených paragrafů dom. zák. č. 105/1863 ř. z. (čl. I. zák. č. 222/1896 ř. z. a to §§ 8, 9 a 10) a že tudíž k ostatním ustanovením dom. zák. jsou ve stejném poměru, v jakém byly zrušené §§ 8, 9 a 10, které jimi byly nahrazeny. Z toho plyne, že jako ustanovení §§ 8, 9 a 10 dom. zák. z r. 1863 nemohly býti použity vzhledem k ustanovení § 14 na vojenské osoby během jejich činné služby vojenské, tak také vzhledem k ustanovení téhož § 14 dom. zák. z r. 1863 předpisy novely k dom. zákonu nelze pokládati za použitelné při vojenských osobách během vojenské služby.

Vzhledem k těmto vývodům nemůže se st-lka odvolati na ustanovení odst. 2 § 2 novely k dom. zák., ježto Bedřich R., o jehož domovské právo se v daném případě jedná, zachoval si vzhledem k ustanovení § 14 dom. zák. domovské právo v oné obci, do níž příslušel v den nastoupení služby vojenské a po čas jeho vojenské služby vydržení jiné domovské příslušnosti nemohlo nastati.

Jest tudíž rozhodnutí zem. úřadu ve shodě se zákonem a slušelo stížnost zamítnouti pro bezdůvodnost, aniž se nss za daného stavu věci musel zabývati další otázkou ve stížnosti nadhozenou, zda totiž pobyt Bedřicha R. v Brně možno pokládati za dobrovolný či nikoliv.

Č. 10.386.

Samospráva obecní. — Řízení správní: * Rozhodnutí zemského úřadu, kterým »k odvolání« osoby, která se domáhala u okresního úřadu zakročení proti obci podle §§ 102 a 103 mor. ob. zřiz. č. 4/1864 z. z., výrok tohoto úřadu, zakročení to odepřevší, byl zrušen a vysloveno, že obecní zastupitelstvo svým usnesením překročilo meze své působnosti a porušilo zákon, není rozhodnutím, vydaným v pořadu instančním, nýbrž samostatným aktem dozorčím, proti němuž je přípustné odvolání obce k min. vnitra.

(Nález ze dne 2. března 1933 č. 3170.)

V ě c: Město M. proti zemskému úřadu v Brně o členství v odboru městského zastupitelstva.

V ý r o k: Nař. rozhodnutí se zrušuje pro vadnost řízení.

D ů v o d y: V zasedání z 5. dubna 1929 usneslo se městské zastupitelstvo v M., že mají býti zřízeny různé odbory, komise a správní výbory, mezi nimi právní odbor o 15 členech, a provedlo volby do těchto odborů ještě téhož dne podle zásady poměrného zastoupení. Při volbě do právního odboru byl za V. skupinu, kterou tvořili členové měst. zastupitelstva za stranu komunistickou, zvolen členem František Š.

Zprávou ze 6. května 1929 oznámil městský úřad volební skupině komunistické strany v Československu do rukou Josefa P., že František Š., zvolený za uvedenou stranu členem právního odboru, není členem měst. zastupitelstva, nýbrž jenom náhradníkem a že podle jednacího řádu měst. zastupitelstva, usneseného dne 2. května 1925 a dosud platného, jakož i podle účelu a povahy odboru měst. zastupitelstva může býti členem odborů pouze člen měst. zastupitelstva, pročež učinilo měst. zastupitelstvo dne 30. dubna 1929 usnesení, jímž vyslovilo, že nelze připustiti za člena odboru měst. zastupitelstva toho, kdo není plnoprávným členem zastupitelstva a prohlásilo volbu Františka Š. za člena právního odboru za neplatnou.

Proti tomuto usnesení podal stížnost resp. odvolání Josef P. jako zástupce volební skupiny komunistické strany Československa jménem členů zvolených do měst. zastupitelstva. Výměrem ze 7. června 1929 okresní úřad v Moravské Ostravě, rozhoduje o odvolání se zřetelem na ustanovení §§ 102 a 103 mor. ob. zřiz. odvolání zamítl, ježto neshledal důvodů k zakročení ve smyslu citovaných ustanovení.

Z tohoto rozhodnutí odvolal se Josef P. ve funkci již nahoře uvedené k zem. úřadu, jenž nař. rozhodnutím vyslovil, že k podané stížnosti zrušuje výměr okresního úřadu v Mor. Ostravě a v důsledku toho i usnesení měst. zastupitelstva v M. z 30. dubna 1929, pokud jím bylo vysloveno, že nelze připustiti za člena odboru měst. zastupitelstva toho, kdo není plnoprávným členem měst. zastupitelstva a pokud jím byla prohlášena volba Františka Š. provedená ve schůzi z 5. dubna 1929 za neplatnou, jako nezákonná.

Maje rozhodovati o stížnosti, již do tohoto rozhodnutí podává město M., uvažoval nss:

Podle § 102 ob. zř. mor. přísluší státní správě vykonávati právo dohlédací k obcím, aby z mezí své působnosti nevystupovaly a nečinily nic, co by bylo proti zákonům. Toto právo dohlédací konati bude předem politický úřad okresní. V § 103 jest pak stanoveno, že vystoupil-li by obecní výbor (t. j. dnes obecní zastupitelstvo) ve svém usnesení z mezí své působnosti nebo odporovalo-li by jeho usnesení zákonům, má politický úřad právo a povinnost zakázati, aby se takové usnesení vykonávalo, z kteréhož zákazu však může se vzíti rekurs k místodržitelstvu (zem. úřadu).

Z těchto ustanovení jde, že proti usnesením obecního zastupitelstva, jsou-li dány předpoklady uvedené v § 103, může úřad politický vystoupiti ve své moci úřední na základě práva dohledu, daného mu §em 102

a že právo to nepřísluší jen úřadu okresnímu, nýbrž může býti vykonáváno i úřadem zemským. Výkon tohoto práva není vázán na procesní předpoklad, že usnesení obecního zastupitelstva bude napadnuto oprávněným prostředkem a nemůže proto výkonu tohoto práva býti na závalu ani to, že usnesení obecního zastupitelstva bylo odporováno osobou, již k oprávněnému prostředku proti usnesení obecního zastupitelstva legitimace nepříslušela. V případě takovém může oprávněný prostředek býti politickému úřadu právě podnětem, aby zkoumal, zda obecní zastupitelstvo nepřekročilo meze své působnosti nebo neučinilo usnesení, jež by odporovalo zákonům, aniž však výrok, jímž politický úřad zjišťuje, že se tak stalo a důsledky z toho podle § 103 odvozuje, nabývá charakteru instančního rozhodnutí o oprávněném prostředku jen proto, že tento oprávněný prostředek podán byl. Záleží tu jen na obsahu úředního výroku, zda jest jej pokládati za akt podle § 103 mor. ob. zřízení, či rozhodnutí vydané v instančním postupu o oprávněném prostředku.

V přítomném sporu obrátil se proti usnesení měst. zastupitelstva v M. z 30. dubna 1929 Josef P. podáním, jež označil jako stížnost resp. odvolání proti zmíněnému usnesení. Podání to učinil Josef P. nikoli jako volič nebo poplatník, nýbrž — jak výslovně uvedl — jako zástupce volební skupiny komunistické strany Československa jménem členů, zvolených do měst. zastupitelstva. V této funkci nebyl ovšem Josef P. legitimován usnesení měst. zastupitelstva řádným oprávněným prostředkem napadati. Okresní úřad v Mor. Ostravě pojal proto jeho podání jako dozorčí stížnost, dovolávající se úředního zákroku úřadu dohlédacího podle § 103 ob. zřiz. a tak také o něm rozhodl, neboť výslovně praví, že o předložené stížnosti rozhoduje se zřetelem na ustanovení §§ 102 a 103 mor. ob. zřiz. Okresní úřad ovšem neshledal, jak v závěru praví, důvodu k zakročení ve smyslu §§ 102 a 103 mor. ob. zřiz. a stížnost proto zamítl. Proti tomuto výroku obrátil se Josef P. k zem. úřadu, jenž vydal pak rozhodnutí dnes naříkané. Z obsahu jeho jde, že žal. úřad nevydal je jako stolice rozhodující v postupu instančním o oprávněném prostředku do rozhodnutí měst. zastupitelstva, nýbrž jako vyšší úřad dohlédací, byť se tak stalo k zákroku Josefa P., jenž se v té věci na žal. úřad obrátil, ze své moci úřední podle cit. § 103 mor. ob. zřiz. Tohoto ustanovení dovolává se totiž žal. úřad výslovně v první části nař. rozhodnutí, již zastavuje výkon usnesení měst. zastupitelstva, pokud jím bylo vysloveno, že nelze připustiti za člena odboru měst. zastupitelstva toho, kdo není členem měst. zastupitelstva.

Co pak se týče části druhé, v níž žal. úřad zrušuje uvedené usnesení, pokud volbu Františka Š. za člena právního odboru prohlásilo za neplatnou, jest ovšem pravda, že jako právní base tohoto opatření žal. úřadu není výslovně uveden předpis, jehož se žal. úřad dovolal v první části svého rozhodnutí. Než přihlédně-li se ke spojitosti obou částí a k tomu, že obsahem důvodů části druhé dovozuje žal. úřad, že měst. zastupitelstvo nebylo příslušno zrušovati volbu uvedeného člena právního odboru, že tedy zrušujíc volbu tu vykročilo měst. zastupitelstvo svým usnesením z mezí své působnosti, nemůže býti pochybnosti o tom, že také v druhé části nař. rozhodnutí vystupoval žal. úřad u výkonu práva dohlédacího podle § 103 mor. ob. zřiz. ze své moci úřední, byť

se tak stalo z podnětu podání, jímž se k němu proti výroku okresního úřadu obrátil Josef P.

Ale pak jest nař. rozhodnutí, třeba bylo vydáno vyšším úřadem dohlédacím, jako opatření učiněné z moci dozorčí výrokem, vydaným zem. úřadem v I. stolici, proti němuž příslušelo podle čl. 8 odst. 1 org. zák. č. 125/27 odvolání k min. vnitra. Žal. úřad připojil však poučení, že jeho rozhodnutí jest konečné. Toto poučení jest nesprávné, i nezbylo nss-u, než pro toto nesprávné poučení zrušiti nař. rozhodnutí podle § 6 zák. o ss.

Č. 10.387.

Církevní věci. — Samospráva obecní: * Politický úřad není příslušný, aby na žádost obce rozhodoval o platnosti usnesení jejího obecního zastupitelstva, týkajícího se vyloučení této obce ze svazku farní obce a zřízení nové samostatné farní obce jedině za účelem, aby opatřil min. škol. judikátní, tedy závazný podklad pro jeho rozhodnutí podle § 20 zák. č. 50/1874 ř. z.

(Nález ze dne 2. března 1933 č. 3227.)

V ě c: Obec N. (adv. Dr. Kar. Novotný z Brna) proti zemskému úřadu v Brně o platnost usnesení obecního zastupitelstva.

V ý r o k: Nař. rozhodnutí se zrušuje z části pro nezákonnost, z části pro vadnost řízení.

D ů v o d y: V roce 1907 počalo jednání o zřízení samostatné řím.-kat. farní obce pro politické obce N., Ne. a L., přifařené dosud do farní obce v B. Kostel byl vystaven již r. 1909. Ve schůzi dne 11. dubna 1908 usnesl se obecní výbor obce N. »v zastoupení katolíků« s odvoláním na min. nař. č. 5/1878 ř. z., že »veškerá se zřízením a udržováním samostatné duchovní správy v Ne. spojená vydání — mimo dotaci dotyčného místního duchovního správce, která má býti hrazena z náboženského fondu — budou uhrazena z prostředků místních, pokud se týče z prostředků katolíků obce N., pokud by k tomu nestačily prostředky zjednané spolkem Jednota sv. Cyrila a Metoděje, jakož i všelikými sbírkami. Min. vyuč. ve Vídni prohlásilo výnosem z 25. srpna 1908, že je ochotno udělití státní schválení k vyloučení jmenovaných tří obcí z obvodu řím.-kat. fary v B. a k zřízení nové fary pro katolíky těchto obcí v Ne. a převzítí z náboženského fondu dotaci fary včetně zvýšení příjmů farářových, pokud a dokud nebudou kryty místními prostředky. Definitivní rozhodnutí vyhradilo si min. do doby až budou zajištěny prostředky pro stavbu a udržování kostela, obroční budovy a pro ostatní potřeby fary.

Na společné schůzi členů obecních výborů obcí N., Ne. a L., konané dne 21. března 1919 v Ne., utvořen byl pro příští farní obec konkurenční výbor, do něhož za obec N. byl vyslán Jan S. Tento výbor prohlásil, že bere na sebe závazky, plynoucí z konkurenčního zákona a z usnesení obecních výborů zúčastněných tří obcí.